

УДК 001.9:347.77:316.758(477+4)

ЗАІРНИЙ І.М.¹, КОСТРУБ О.О.²¹Клінічна лікарня «Феофанія», м. Київ, Україна²Інститут ортопедії і травматології НАМН України, м. Київ, Україна

ПЛАГІАТ: ЩО ЦЕ В НАС І ЯК ЙОГО РОЗУМІЮТЬ У ЄВРОПІ?

Останніми роками наукова громадськість у світі все більше уваги приділяє боротьбі з плагіатом. Адже плагіат врешті-решт гальмує розвиток науки.

Українське законодавство, а саме Закон України «Про авторське право та суміжні права», Закон України «Про інформацію» дають тлумачення поняття плагіату.

Згідно зі ст. 50 Закону «Про авторське право та суміжні права», плагіат — це оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Оприлюднення означає створення можливості ознайомлення з твором інших осіб шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

На практиці виділяють такі види плагіату, як:

1. Копіювання чужої роботи (як без, так і з відома) та оприлюднення її під своїм іменем.

2. Надання суміші власних та запозичених в інших аргументів без належного цитування джерел.

3. Перефразування чужої роботи без належно оформленого посилання на оригінального автора або видавця.

Також слід виділити такі види, як фальсифікація (вигадування тих чи інших, наприклад, статистичних показників із подальшим вказуванням на них як власну роботу), реплікація (це процес копіювання даних з одного джерела на багато інших і навпаки, тобто своєрідне «тиражування» інформації без дозволу автора), а також републікація (повторне або багаторазове оприлюднення в іншому джерелі чужої інформації за справжнім підписом автора й посиланням на джерело), переписування (додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації, із переробкою раніше оприлюдненого матеріалу і заміною слів та виразів) та компіляція (укладання з кількох чужих матеріалів свого та редагування без дозволу — смислова, стилістична, граматична правка й скорочення чужого матеріалу).

Інформаційний бюлетень ESSKA (European Society of Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy) у грудні 2015 року опублікував редакційну статтю щодо плагіату в ортопедичній літературі. З люб'язного дозволу редакції інформаційного бюлетеня ESSKA наводимо цю статтю в оригіналі та її переклад українською мовою.

Плагіаторство в публікаціях з ортопедичної медицини: ми хірурги, а не письменники

Mattijs P. Somford, Mishel P.J. van den Bekerom, Jon Karlsson
Інформаційний бюлетень ESSKA (European Society of Sports Traumatology Knee Surgery and Arthroscopy), грудень 2015 року, с. 20

Ми розповсюджуємо інформацію про наші наміри та розпочинаємо розгляд теми щодо попередження плагіату при здійсненні дослідження у сфері ортопедичної та спортивної медицини, а також паралельної публікації інформації про нього.

Зокрема, тема обговорення зосереджується на використанні програмного забезпечення з метою виявлення плагіату в опублікованих наукових працях. Ми вважаємо, що дане поняття виявлення плагіату не є ефективним, і тому воно потребує внесення певних змін. Ми повністю погоджуємося з тим, що плагіаторство становить значну загрозу для автентичності наукової літератури, а також із тим, що плагіат складно визначити у вже поданих наукових працях. У 1872 році Уолтер Бейджхот зазначив: «Схильність людини до наслідування того, що вже є перед нею, є однією з найсильніших складових її сутності» (1). Незважаючи на те, що іноді плагіат вважається крадіжкою або пограбуванням, він не існує в юридичному сенсі. Важливу роль відіграє факт порушення авторського права. Плагіаторство визначається як процес копіювання або перефразування праці або ідей інших авторів у свою власну наукову роботу без будь-якого підтвердження і сповіщення цих

Plagiarism in orthopaedic literature: we are surgeons, not novel writers

Mattijs P. Somford, Mishel P.J. van den Bekerom, Jon Karlsson
ESSKA Newsletter, December 2015, p. 20

We are sharing our thoughts and opening the discussion on preventing plagiarism in orthopedic and sports research and their concomitant publications.

This especially focuses on the use of software to detect plagiarism in published articles. We think this concept of identifying plagiarism is not optimal and that changes should be made. We completely agree that plagiarism poses a significant threat to the authenticity of scientific literature and that it is difficult to detect it in submitted articles. In 1872, Walter Bagehot stated that «The propensity of man to imitate what is before him is one of the strongest parts of his nature» (1). Although plagiarism is sometimes considered as theft or stealing, it does not exist in a legal sense. It is important to make the difference with copyright infringement. Plagiarism is defined as the copying or paraphrasing of other people's work or ideas into your own work without full acknowledgement of these people. This way an author pres-

авторів. Таким чином, автор подає роботу або певні ідеї, що наперед не є його оригінальною працею. Поширене використання комп'ютерів, а також доступ до мережі Інтернет полегшили копіювання наукових робіт інших авторів. Ми повністю згодні, що копіювання ідей наукового дослідження або написання описового систематичного огляду з використанням невідомої роботи інших авторів є плагіатом. Подвійна публікація раніше опублікованого дослідження в іншому науковому журналі також є формою (само-) плагіату (самоповтору). Публікація статті рідною мовою автора, а потім англійською мовою в міжнародному виданні часто не розглядається як плагіат. Але саме написання статті є шляхом досягнення нашої мети, і цією метою є опублікування та розповсюдження результатів нашого дослідження. Коли письменник використовує одну й ту саму ручку двічі для написання двох різних книг або ж музикант грає на одній і тій же гітарі дві різні пісні, ніхто не сприймає це як плагіат. Усі визначення поняття плагіату складаються з обов'язкових слів «без відношення цих слів, ідей, понять... до їх справжнього/оригінального першоджерела».

На наш погляд, коли ви пишете систематичний огляд, наприклад, про нестабільність ліктьового суглоба після того, як ви вже написали інший огляд про нестабільність гомілковостопного суглоба, розділ про структуру і методи дослідження можуть і повинні бути схожими (у разі, коли використовуються однакові методи) або навіть майже ідентичними. Однак у даній статті не схвалюється програмне забезпечення з виявлення плагіату, оскільки структуру саме цього розділу можна порівняти з іншими статтями. Але це не означає те, що дані цього розділу будуть однаковими. Тому авторам доводиться змінювати порядок речення, щоб обійти програмне забезпечення. Найбільш вірогідним результатом буде те, що речення відрізняться від оригіналу, але своєю суттю кращим не буде. Яка може бути користь від цього? Ми також вважаємо, що стаття із вірно вказаними посиланнями на використану літературу після скопійованого висловлювання інших авторів або з інших статей не повинна називатися плагіатом. Часто ці висловлювання краще формуються в оригінальному вигляді, ніж тоді, коли їх змінюють інші автори (але не мовою написаного оригіналу). Однак важливим питанням залишаються вірно зазначені посилання та підтвердження про публікацію наукової праці від іншого автора. Загалом ми — хірурги, які публікують свої результати дослідження, і, оскільки саме написання є не самою метою, а лише способом, за допомогою якого ми досягаємо самої мети розповсюдження інформації про наше дослідження, добре сформульовані фрази із посиланнями на літературні джерела та доведені поняття в написанні не повинні заборонятися. З урахуванням зазначеного плагіаторство, на наш погляд, може стосуватися лише самого дослідження, а не методу написання або використання фрази за умови правильно зазначеного посилання. Ми рекомендуємо науковим виданням з ортопедичної медицини підтримувати дану теорію і зосередитися на автентичності та змісті дослідження, попереджуючи невидиме авторство, порушення авторських прав, відхилення та конфлікт інтересів, фальсифікацію, а також питаннях етичного характеру, хоча ми визнаємо, що це є більш складним завданням.

Список літератури

1. Aronson J.K. Огляд редактора: Плагіаторство — будь ласка, не робіть конію // *Br. J. of Clin. Pharmacol.* — 2007. — 64. — 403-5.

ents work or ideas that are not originally his or hers to start with. The widespread use of computers and the availability of the Internet have made it easier to copy the work of colleagues. We fully agree that copying research ideas or to writing a narrative of systematic review by using the unacknowledged work of colleagues is plagiarism. Double publication of previously published research in another journal is also a form of (self) plagiarism. Publication of an article in the authors' native language and thereafter in English in an international journal is often not seen as plagiarism. But the writing of the article itself is the way to achieve our goal and this goal is to publish and to share results of our research. When a writer uses the same pen twice to write two different books or a musician makes use of the same guitar for two different songs, nobody perceives this as plagiarism. All definitions of plagiarism consist of the essential words «without attributing those words, ideas, concepts... to their true/original source».

In our opinion, when you write a systematic review, for instance on elbow instability after you have written one on ankle instability, the material and methods section can and should (if the same methods are used) be similar or possibly almost identical. But this article will not pass the plagiarism detection software because the build-up of this section is comparable to the other article. That does not mean that the details of the section are the same. So the authors will have to reorder the sentence to bypass the software. The most likely result will be that the sentence is different but not better. What can be the benefit of that? It is also our opinion that an article with correct referencing after copy/pasting statements from other articles or colleagues should not be labeled as plagiarism. These sentences are often better formulated than when changed by (not native speaking) colleagues. But, the important issue is correct referring and acknowledgement to other researcher's work. In summary, we are surgeons who publish our research results and because writing is not the goal but just the way we achieve the goal of sharing our research, well-put phrases with referencing or proven concepts of writing should not be banned. This being stated, plagiarism, in our opinion, can only be about the research and not about the writing method or phrase use provided there is correct referencing. We encourage the orthopedic journals to support this theory and to focus on originality and content of research, preventing ghost authorship, copyright infringement, any form of bias or conflict of interest, fabrication or falsification, and ethical issues although we acknowledge that this is an increasingly difficult task.

References

1. Aronson J.K. Editors' view: Plagiarism — Please don't copy // *Br. J. of Clin. Pharmacol.* — 2007. — 64. — 403-5.

Переклад Т. Білас ■